

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 35.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Anstro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.

Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-ii colectorilor.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare lângă Inului Nr. 80. etajul I.
Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 80.

TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neratificate nu se primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.

Insertate
se primesc în Administrațiunea Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf., Max. Angenfeld & Emerio Lesner, Heinrich Schalek, A. Opeklik Nachf., Anton Orpplik.
In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút)

Prețul inserțiilor: o serie garzond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și invoiat. — **REGLAME** pe pagina 8-a o serie 30 bani.

Nr. 186.—Anul LXXII. Brașov, Vineri 28 August (10 Septembrie). 1909.

Nu cedează nici biserica unită!

Blaj, 8 Septembrie 1909.

„In ultimul moment aflu că la conferența episcopescă, s'a hotărât în perfectă înțelegere, a păstra și pe mai departe atitudinea de rezistență pasivă față de ordonanța lui Apponyi în chestia catehizării, și a menține ordinea episcopescă către caticești, de a nu face caticeza decât în românește! La conferența au luat parte episcopii dela Orade și Lugoj în persoană, iar cel dela Gherla prin delegat. La consultări au fost invitați să ia parte și referenții școlari din toate diecezele.“ N. R.

»Budapesti Hirlap« primește această informație din Oradea-mare: »Românii din Ungaria pregătesc o adunare mare, generală, pentru a protesta împotriva ordonanței lui Apponyi, și locul adunării va fi Budapesta, Sibiuul, Blajul sau Oradea-mare. Unul dintre organizatorii mișcării a spus înaintea corespondentului d-voastră, că scopul organizatorilor este, a aduce la cunoștința opiniei publice maghiare, că întreaga românie este una cu prelații ei, cari apără drepturile bisericești. De la această mișcare, a cărei conducere se gândea la început a ruga pe amândoi metropoliții să o primească, preoțimea va rămânea cu totul la o parte, ca să nu i se poată aduce nici o învinuire. La adunare Românii vor încerca mijloacele pacifice pentru aplanarea conflictului.

Ni-e teamă să nu pornească știrea lui »Bud. Hirlap«, din vre-un izvor »moderat«.

De peste săptămână.

Agitația și luptele din pricina ordonanței ministrului Apponyi, în care pretinde catehizare ungurească fără nici un drept, au crescut săptămâna aceasta într'un mod neașteptat de puternic, și în toate părțile locuite de Români nu s'a vorbit decât despre volnicia ministrului, și despre mijloacele cu cari noi trebuie

să ne apărăm. Lupta se dă acum pe față. S'au dovedit zadarnice nădejțile multora dintre noi, că ministrul își va retrage porunca, și că porunca aceasta ar fi fost dată fără de știrea ministrului, din partea secretarului său. Ministrul a declarat din nou, acum într'un ziar din Viena, că nu jasă nimic din cele pretinse și e gata să silească bisericile române cu orice mijloace, ca să-i îplinească porunca. Mitropoliților noștri însă până'n ziua de azi nu le-a răspuns deadeptul. Din pricina asta amărăciunea tuturor, a bisericanelor ca și a mirenilor, e mare.

Nu am rămas însă nici noi datori cu răspunsul ce se cuvine la o nesocotire așa de îngâmfată a noastră. Consistorul mitropolitan din Sibiu, s'a adunat Joia trecută, și în ședința sa de Vineri a hotărât cu multă însuflețire, să se împotrivescă și pe mai departe încercărilor de a maghiariza religia noastră românească. Mitropolitul din Sibiu va da poruncă caticeștilor, oprindu-i să-i învețe pe școlari rugăciunile și credința altfel decât românește. Aceiași hotărâre au adus-o și episcopii gr. catolici, la Blaj, cum dăm de știre în numărul de astăzi al foii noastre. Nu le mai pasă nici la unii, sunt gata să jertfească congrua, numai ca să păstreze neatinșă legea strămoșească.

In fața acestei purtări neînfricate și voinice a clerului românesc, ministrul se folosește de-o nouă apucătură. A dat porunca în taină directorilor de la gimnaziile maghiare, ca pe școlarii români numai așa să-i primească la gimnaziu, dacă părinții acestora vor da o declarație în scris, că se învoiesc ca băieții lor să învețe ungurește religia. Așa s'a și făcut, mai cu samă în Orăștie, în Baia-mare, în Petroșeni și alte locuri.

A nimerit-o însă rău ministrul. Chiar dacă s'au găsit vre-o câțiva români slăbănogi, cari și-au dat in-

voirea, ca apoi băiații lor să treacă și mai măgăruți la ezamene, — nu s'a găsit însă nici-un catichet, care să se supună la porunca directorilor. In chipul acesta copiii de români sunt siliți a pleca la gimnaziul din mare depărtare.

In țeara noastră, afară de certe și nedreptăți ca acestea, nu s'a mai întâmplat nimic de seamă. Congresul medicilor din toată lumea s'a încheiat, în Budapesta, cu pace, însă fără ispravă. O parte a medicilor streini a plecat spre Constantinopol, prin România, și aceștia toți și-au arătat nemulțumirea față de Unguri și aveau cuvinte de laudă pentru Țeara românească. Ungurii s'au folosit de fel de fel de apucături, ca medicii aceștia să nu se poată opri de loc prin București.

Au făcut să întârzie trenul lor, și au dat lângă escursioniști un călăuz, care-i ținea tot cu minciuni. Medicii au rămas de tot mirați, când au văzut că în România sunt oamenii și locurile de tot altfel, de cum îi descriau Maghiarii. In București, totuși au stat atâta vreme, ca să li se poată împărți o cârtică, cu răspunsul Românilor la minciunile ungurești. Cei mai de seamă între medicii străini au spus cu acest prilej, că ei nu se vor lăsa îmbătați de maghiari, cu apă rece.

S'au întâmplat însă lucruri mai de seamă în lumea mare. După încercările izbutite cu mașinile de sburată, s'au găsit doi americani, cari după multă osteneală au străbătut până la *polul nord*. Unul e dr. Cook, cellalt e colonelul Peary. Ei nu au mers deodată, ci fieștecare pe altă cale, și acum e mare cearta între ei, care a ajuns mai degrabă la *polul nord*. Amândoi au înfipt acolo, după cum spun, steagul american, pe întinsele câmpii de gheață, fără viață, unde domnește pururea o noapte sură. Pe amândoi îi primește lumea cu mare alai de serbătoare. Regi îi

invită la masa lor, universități le dau titule, și marile ziare americane le plătesc mii de dolari, pentru câteva rânduri despre călătoria lor. Cum vedem, oamenii se apropie tot mai mult de acel timp, când nimic n'o să rămână necunoscut înaintea lor.

Ordonanța lui Apponyi și Sârbii. Ziazele maghiare sunt informate că guvernul n'a dat contra Sârbilor ordonanța de catehizare în limba maghiară, pentru motivul, că nu vrea să producă un conflict cu Sârbii, cu cari se află în tratative pentru a muta scaunul patriarhal dela Carlovitz la Budapesta.

Situația din Ungaria, după »Vaterland«: Nizuințele partidului patruzecișoptist, ca să se constituie un guvern curat din oamenii partidului, pentru ceia ce ar fi gata și la oarecari concesii, se pot socoti ca și nimicite. Șefii partidului nici nu-și mai fac iluzii. Regele nu vrea s'audă un cuvânt despre planurile acestea și ține morțiș ca elementele 67-iste să nu fie scoase din guvern. Prin asta situația s'a făcut mai clară: acum e vorba numai dacă coaliția vrea oare să creeze legea electorală asigurată în pact, sau nu vrea? Dacă majoritatea partidului independent, și ști trage dungă peste intrigele cam transparente, urzite de clica Hollo-lusth, și va stăru pe lângă realizarea neamănată a pactului, atunci mai rămâne împreună coaliția, cabinetul Wekerle face reforma electorală, și poate tot el va conduce și noile alegeri. Inșă dacă ies la biruință intrigele clichei Hollo-lusth, atunci în Ungaria iarăși începe epoca experimentărilor, se va constitui un guvern, cu bărbați înafară de partide și în afară de parlament, al cărui datorința va fi îndeplinirea pactului, ce a mai rămas, terminarea reformei electorale, și conducerea noilor alegeri.

Despre chestia băncii și despre chestiile militare acum nu poate fi vorba; acum numai între acestea două se face alegerea: cu coaliția, sau fără coaliție, trebuie să se facă legea electorală, și noile alegeri — iar toate celelalte are să le împrăvească guvernul cel nou, și Camera cea nouă. Probabil, aceasta nouă »deslegare« o să urmeze în curând, căci acum este vorba numai de a zice da sau a zice ba. Marea problemă a principiilor din 48 sau 67 poate fi adusă în discuție numai când se va întruni noul parlament pe baza legii celei nouă.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Portul meu.*)

G. Rotica.

Atâta cinste-mi dă tot satul,
Și tata, pe pieptar curat,
In cinstea mea și-a aninat
Un ban de-argint dela împăratul,
Și ochii lui îmi spun mereu
Ce drag mai au ei portul meu.

Și »Domn« îmi zic feciori și fete
Și toți nepoții, câți mă văd,
La mâna albă să răpăd.
Bătrânii clatină din plete,
Și vorba lor i-a unui sat:
»Ferice, cine 'n școli l-a dat!»

Cumetre 'n cărje și vecine
Cu ochii 'n lacrimi mă petrec,
Când pe la porți cu tata trec,
Și 'n urmă șiruri de suspine:
»Ce norocic băiet, și nu-i,
Să-l vad' acum mămuca lui!»

Numai un cuc nu se împacă
Cu portul meu dela oraș...
Lâng'o portu' un copilaș,

*) Din volumul de curând apărut.

In sine gângăvind, se joacă,
Din două hârburi, fericit,
Palat copilul și-a clădit.

Cu flori de câmp la pălărie
Copii din largul țării vin,
Purtând în suflet câmpul plin
De cântece de ciocărlie
Și miros proaspăt adunat
Din colțul ierbiilor de pe-un hat.

O dulce lacrimă își svântă,
Ferice tata, măsurând
Norocul hainei mele 'n gând...
Un cuc pe valea popii cântă:
Noroc la copilași aduc
Și-l fură hoții cu surtuc.

Madonna della Sedia.

De bună seamă, iubiții mei cetitori, voi ați văzut icoane și tablouri frumoase pe cari erau zugrăvite întâmplări însemnate, oameni mari, vestiți, sau chiar arătări cerești, și văzându-le, vi-s'a părut că toate figurile acelea au trebuit să fi fost oare când tocmai așa precum le vedeți astăzi înaintea voastră. Asta vă poate fi dovadă, că desemnatorul a fost un maestru dibaciu, reproducând cu atâta viață

și cu atâta desăvârșire persoanele desemnate.

Dacă v'ați gândi de altă parte, că maestrul n'au putut să le fi văzut nici odată cu ochii lor, pentru că între viața lor și a persoanelor desemnate, au trecut sute și mii de ani, ori i-au despărțit țări și mări, atunci de sigur, ați zice cu mirare în inima voastră: »O, ce păcat că trăsăturile acestea nobile și frumoase, n'au trăit nici odată, ci au fost iscodite numai în capul maiestrilor și că, prin urmare nu iubim un lucru aievea, ci numai umbra închipuirii lor!»

Da, într'adevăr ar fi mare pagubă, dacă ar sta lucrul astfel. In privința asta însă fii liniștiți și credeți-mi, că pe toate fețele omenești, desemnate de zugrav, o singură trăsătură nu este iscodită de el, ci toate au fost odată aievea. Cum umblă grădinarul examinând în grădina sa, ca să aleagă pentru o cunună florile cele mai frumoase și mai potrivite, astfel ochiul artistului caută în grădina vieții și din fețele ce-i trec pe dinainte, alege trăsăturile cele mai nobile, cele mai grăitoare din care să poată desăvârși cu demnitate cununa eroilor săi, a Maicii Precurate și a Ingerilor. In chipul acesta penelul lui face numai dreptate: din capul nobil, plin de expresiune, al unui om neînsemnat face poate, icoana unui rege; fața nevinovată,

frumoasă a unui copil sărman, o dă unui Inger, astfel reține trăsăturile cerești, drăgălașe, ca din ele curățenia sufletului în viață să strălucească lumea întreagă, înainte de a dispăre, și le predă urmașilor, cari după sute de veacuri le admiră și le iubesc ba, poate să și închină la ele.

Așa, vedeți de pildă în renumita icoană »Madonna dela Sedia«, care reprezintă pe Maica Precurată și care de bună samă vă este cunoscută, un maestru, care tocmai vrea să prindă cu penelul său un astfel de chip viu. In inspirația sa și in lipsa altui loc, și-a ales fundul unei buți și prin asta face să se îplinească binecuvântarea puternică a unui bărbat evlavios.

Inainte cu mai multe sute de ani trăia într'o peșteră de munte un eremit bătrân și cucernic. După multe încercări grele, și după multe pierderi simțitoare, s'a retras în singurătatea asta, ca să-și petreacă aici zilele din urmă în rugăciuni neturburate de nime. Dar oamenii l'au cercetat și aici, pentru-că nu voiau să se lipsească de înțelepciunea și evlavia lui. Și nici un suflet amărât și nemângăiat, nu se întorcea fără s'at și fără mângăiere de la el. De aceea ținutul întreg îl iubia și îl cinstea ca pe un sfânt. Cu toate că și-a luat rămas bun dela toate din lume, totuși dragostea către un lucru oare-care

Adunări gen. ale »Asociației» și ale Societății noastre teatrale.

Convocare.

In sensul §§lor 23 și 25 din statute membrii »Asociației» pentru literatura română și cultura poporului român se convoacă la

adunarea generală ordinară

in Sibiu in zilele de 12 și 13 Octombrie n. 1909.

Programul adunării:

Sedința I.

Marti, la 12 Octombrie st. n. la oarele 10^{1/2} a. m. in sala festivă a »Muzeului Asociației».

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscriserea delegaților prezenți.
3. Raportul general al Comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) examinarea raportului general;
 - b) cenzurarea socotelilor anului 1908 și a proiectului de budget pe anul 1910;
 - c) inscrierea membrilor.
5. Prezintarea eventualelor propuneri.*)
6. Conferința d-lui Ioan Agârbiceanu.

Sedința II.

Miercuri, la 13 Octombrie st. n. la oarele 10 a. m. in sala festivă a »Muzeului Asociației».

1. Rapoartele comisiunilor.
 2. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1910.
 3. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 4. Inchiderea adunării generale.
- La oarele 4 p. m. in sala festivă a »Muzeului Asociației» va avea loc sedința festivă a secțiilor științifice-literare, conferințe și împărțirea premiului Andrei Mureșianu.

Sibiu, din sedința comitetului central al »Asociației» pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 2 Septembrie 1909.

Iosif Sterca Șuluțu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

Societatea pentru fond de teatru român își va ținea adunarea sa generală in Alba-Iulia in zilele de 6/19 și 7/20 Septembrie 1909.

Invităm la această adunare generală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai societății,

*) Eventualele propuneri au să fie prezintate in scris prezidului »Asociației» (in Sibiu, Strada Morii Nr. 6) cu 8 zile inainte de adunarea generală.

precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinatorii culturii românești.

Brașov, in 4 Sept. n. (22 Aug. v.) 1909.

Virgil Onițu m. p.,
vicepreședinte.

Dr. Iosif Blaga m. p.,
secretar.

Programa:

I. In ziua primă: Duminică in 6/19 Septembrie 1909.

1. Deschiderea adunării generale.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adunării.
3. Prezentarea raportului general asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de cassă.
4. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului.
5. Alegerea unei comisiuni de 5 membri pentru cenzurarea rapoartelor de cassă și a socotelilor.
6. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, cari, in înțelesul §-lui 5 din statutele societății, vor inscrie membrii noi — fundatori, pe viață, ordinari și ajutători.
7. Citirea conferențelor corăspunzătoare scopului societății, anunțate președintelui înainte de adunare.
8. Inchiderea ședinței.

II. In ziua a doua: Luni in 7/20 Septembrie 1909.

1. Deschiderea ședinței la oarele 10 a. m.
2. Citirea sumarului ședinței precedente și verificarea lui.
3. Raportul comisiunii pentru inscrierea de membrii noi.
4. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului casierului.
5. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului.
6. Determinarea locului, unde se va ținea adunarea generală pentru anul 1910.
7. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru verificarea sumarului din ședința a II-a.
8. Inchiderea adunării.

In vederea acestei adunări generale, comitetul organizator din Alba-Iulia, tipărește următorul

Apel:

Adunarea generală a »Societății» pentru fond de teatru român se va ținea anul acesta in orașul Alba-Iulia, in zilele de 19 și 20 Sept. st. n. a. c.

Faptul acesta socotit ca și un eveniment, intru cât de zeci de ani nu s'au mai intrunit in orașul nostru adunări mai mari de caracter cultural-național, — ne îndeamnă a apela la întreg jurul orașului nostru, pentru a lua parte la numita adunare, socotind că fiind vorba de Alba-Iulia, nu înțelege nimenea singur orașul, ci jurul întreg, larg și bogat in comune numai românești!

Cu dragoste invităm deci pe fiecare Român bine simțitor, la adunarea sus numită, la care prilej, pe lângă luarea la cunoștință a stării in care se află azi »Societatea pentru fond de teatru român», e

dat fiecărui de-a gusta frumoase clipe de desfătare sufletească din producțiunile artistice ce se vor da.

Binevenit va fi deci fiecare Român bine simțitor și dovadă de dreaptă înțelegere a îndrumării poporului nostru pentru iubirea și sprijinirea culturii naționale, va da fiecărui frunțas prin indemnul cald ce-l va da poporului din jur, că in zile de grele încercări, să-l îndrepteze la câteva clipe de inviorare sufletească și adaugere de statornicie și nădejde intru ajungerea idealului nostru național!

Intellectual și popor român! Veniți câți de mulți, pregătiți fiind puncte de trecere și lădesebi pentru popor, a cărui înfățișare in frumosul lui port național și in număr cât mai mare, e dorită in prima linie!

Alba-Iulia, la 6 Sept. n. 1909.

Comitetul aranjator.

Cultura națională.

(Din studiul d-lui prof. univ. C. Rădulescu-Motru: »Profetismul in cultura noastră națională».)

Dacă cultura națională ar fi dată popoarelor numai ca să le servească lor spre podoaba sufletului, sau spre o diferențiere artistică, de sigur că ar fi indiferent de ales între cele două îndemnuri. Din nefericire, in realitate nu stau lucrurile așa. Popoarele nu trăesc alături ca să-și admire între ele muzeele culturii lor naționale, si la nevoie, să și le apere fiecare in parte, ci trăesc in concurență și cu tendința, fiecare, spre cucerire: cultura lor națională este pentru fiecare o armă de cucerire. Din această cauză cultura strămoșească nu este de un folos vecinic; la împrejurări noi, trebuie încordări și plămăiri sufletești noi, cu cari să se poată obține biruința. Profetii cei vechi ai Evreilor aveau, ce-i drept, un argument prin care făceau cultura strămoșească indispensabilă pentru totdeauna: ei ziceau că Iehova și-a ales odată pentru totdeauna cultura plăcută lui și prin mijlocul acesteia vrea el să ajute pe poporul său să biruiască! Chiar când poporul evreu era biruit, profetii tot susțineau argumentul mai departe, zicând că Iehova a voit numai să pună la încercare pe poporul său ales. Care profet însă de astăzi mai poate merge așa de departe, și să pună o legătură între divinitate și o anumită formă de cultură? Popoarele moderne au început a înțelege că a trecut vremea divinităților escluse. Cultura cuceritoare este numai aceea care se adaptează vremii.

...Dar este greu totuși să recunoaștem între atâtea fapte și gândiri, pe cari le produc membrii societății, pe acelea cari sunt originale! Nu pe atâtea greu de recunoscut, pe cât de greu de avut. Când ele sunt, se impun atențiunii. Din nenorocire, natura nu face cu ele o prea mare risipă. Apoi, atunci, când sunt și puține, este o nenorocire mai mare, dacă se cerea profetismului mai vine să le rărească, pe motivul, că unele sunt faptele și gândirile lui X, care are un nume strein; că ele sunt faptele și gândirile lui Y, care se inspiră dela străini; că altele iarăși sunt faptele și gândirile lui Z, care nu admiră in destul Românismul... Și așa se întâmplă de multe-ori la noi. In loc să întărim cu entuziasm și să secundăm încercările de originalitate ale conaționalilor noștri, noi le întâmpinăm cu neîncredere și le defaimăm chiar înainte de a le

cunoaște. Ca melcul care se inchide la cea mai mică mișcare in jurul său, așa și noi ne inchidem in coaja rutinei la cea mai mică încercare de a ni se schimba perspectiva cu care ne-am deprins. Ne-ar plăcea să devenim un popor mare, puternic și bogat, de care să tremure toți vecinii, dar am dori in același timp să ni se lase neatînse vechile deprinderi sufletești, pe cari le-am dobândit de pe când eram un popor mic, slab și sărac. Am vrea, cu un cuvânt, să avem toate avantajele culturii moderne, dar fără să ducem și sarcinile ei... Ar fi, in adevăr, ideal, să fie așa, dacă ar fi posibil; și ar fi posibil numai dacă am trăi singuri noi Români pe pământ. Dar cum nu trăim singuri, să lăsăm pentru protejii trecutului un așa ideal.

Cultura națională, care ne poate folosi, este singură aceea care ne ridică la nivelul popoarelor mari și puternice ale Europei actuale, in mijlocul cărora trăim. Atingerea acestui nivel să fie suprema noastră dorință. Să zicem rămas bun la tot ce cade sub acest nivel. Să încetăm de a mai avea, sub cuvânt de naționalism, obiceiuri retrograde și barbare; sentimente xenofobe; oroare de viața orășenească... și alte multe asemenea originalități, cari și-au avut, de sigur, rostul lor in civilizația thracilor, dar care astăzi nu mai sunt de nici un folos. Să învățăm dela străini cât putem și cum putem mai bine; și dacă este cu putință să le luăm chiar inainte.

O linie ferată Hamburg-Salonic prin

România. Ultimul conflict austro-sărb a atras atențiunea puterilor din Europa meridională asupra faptului că in cazul când Serbia ar veni in conflict cu un stat vecin, întregul trafic de transit al Germaniei spre Turcia ar suferi o întrerupere. Ar fi deci in interesul statelor situate între Salonic și Hamburg ca să se înființeze încă o linie ferată prin Europa meridională. Cabinetele statelor interesate in cauză au și început tratative in această privință. Negocierile se află astăzi intr'un stadiu destul de înaintat. Se anunță chiar din cercurile financiare berlineze că ultimul voiaj la Viena și Berlin al primului ministru român Brătianu ar fi in legătură cu realizarea acestui proiect.

Se dă ca probabil că noua linie va trece prin Arad spre România, care va construi linia prin Craiova până la Dunăre, transformând liniile înguste ce există și intercalând câteva linii noi. La Dunăre se va stabili o legătură cu căile ferate bulgare.

Proiectul guvernului bulgar relativ la construirea unui pod la Sistov a și fost admis. Liniile bulgare dela Dunăre până la frontiera Turciei sunt gata. Rămâne acum să se realizeze și planul unei linii dela Kumanovo până la frontiera bulgară.

Atât in România cât și in Bulgaria s'au făcut pregătiri pentru construirea noiei linii. Se înțelege dela sine că construirea liniei ungare nu e o imposibilitate.

Pe când Marioara, nevinovată și frumoasă, se făcu mare și femeie fericită, eremitul era de mult in mormânt. Coliba i-se dărâmasă, stejarul mândru căzu de sub lovitură săcurii, din el se prelucrară buți mari de vin, pe cari le cumpărase tatăl Marioarei.

»Dar unde a rămas împlinirea binecuvântării? Intrebați voi, copiii mei; »a cum când lemnul copacului iubit era menit să putrezească in pivnițele umede și întunecoase?»

Ascultați numai mai departe și fiți răbdători. Una din buțile acesteia să desertase și, când se apropia culesul, fu rostogolită lângă un chiosc de oparte, ca să i-se bată cercuri nouă. Ca să guste frumusețea dimineții, ce se ridica cu maiestate d'asupra munților, Maria acum mamă a doi copii, intrase și se așeză in chiosc. giugiulindu-și un copilăș la sân, pe când cel mai mărișor se juca la picioarele ei. Mișcată privea in depărtare spre locul unde a trăit mai odinioară eremitul și își zise: »binecuvântarea ce mi-a dorit-o bătrânul, mi-a împlinit-o Dumnezeu in copilășii mei.»

Tot pe atunci trecu pe acolo un tânăr cufundat in visuri adânci. Era Rafael Sanzio, cel mai mare pictor, de când e

din lume i-a rămas ca o dulce trebuință in inima sa, de aceea zicea adesea: »in singurătatea mea tot mai am doi copii, unul vorbitor și unul mut». — Cel dintâi era Maria, copilășa unui viier bogat din apropiere, care se alipia de bătrân cu o drăgălășenie negrăită, și care venea adeseori alergând in pădurea întunecoasă, pe cărările neumbrate, ca să cerceteze pe bătrânul cucernic și in nevinovății-ai copilărească să se joace in tăcere la el. Copilul mut eră un stejar înalt frumos, lipit de colibă, pe care o apăra cu ramurile sale. Cum se desfăta el, deoparte de vorbăria copilășei, cum o învăța unele lucruri folositoare, cum o făcea tot mai familiară cu natura, și cum sădea cu grijă in inima ei sămânță... tot ce este bun, întocmai, de altă parte îngrijă părintește de stejarul său, pe secetă se ostenea și-i căra apă, ca să-i invioreze rădăcinile, da de mâncare și apăra păsările, cari cloceau pe crăcile întinse și de multe ori cu rugămintele sale a oprit câte o săcură rămnitoare de a scurta viața frumosului pom. »Fii numai tot verde, flica mea voinică, zicea bătrânul îmbrățișând copacul cu dragoste, »eu înțeleg șopotul și murmurul ramurilor tale, și te voi apăra, până când îmi vei adumbria mormântul!»

După o iarnă neobicinuit de lungă și

aspră, care acoperia munții cu zăpadă groasă, a început deodată să se topească zăpada și râurile munților se rostogoleau in vale și rupeau cu sine tot ce le stătea in cale, cum nu se mai întâmplase nici-odată pân' atunci.

»O, săracul, cucernicul nostru eremit, zise într'o dimineață tatăl Marioarei, »n'o să mai vorbim cu el... am văzut din vilele mele cum năvălește apa in vale și spumează prin pădure... și cum apa ajunge până la crengile copacilor.»

Marioara plânse și se rugă cu stăruință de tatăl ei, ca să grăbească in ajutorul bătrânului... Asta însă era peste putință, dar ar fi fost și prea târziu, pentru că apele au trebuit de mult să-i fi acoperit colibioara cu undele ei.

Eremitul însă totuși a fost scăpat... dar nu de mâna unui om, nu... puternica lui fiică mută îl ținea pe brațele ei, d'asupra valurilor...

Când începură să se umfle apele, el fugise pe coperișul colibei și când apa îl ajunse și aici, s'a urcat curagios pe crăcile stejarului, care deși îl scuturau undele cutropitoare, totuși a rămas in picioare, cu toate că mulți din copacii vecini au fost smulși din rădăcină și duși mai departe.

Trei zile au trecut, până s'au scurs apele... trei zile a trebuit bătrânul să stea pe crengi și să roadă puțină pâne ucată care o luase in grabă la sine. Slab și sfârșit cu totul se dete iară jos a patra zi, se întinse pe pământul încă umed și își aștepta moartea.

Dar, in loc de moarte îi vine un inger mântuitor, mica Mărioară, care n'avea acasă nici o odihnă, alergă prin noroiu la pădure, ca să cerceteze pe bătrânul iubit. Cu toate temerile tatălui ei de viața eremitului, ea, cu nădejdea in Dumnezeu, aduse cu sine un coșuleț plin cu de-ale mâncării, și ajungând se aruncă la picioarele bătrânului, îl îmbrățișă cu micile ei mânuțe și alungă moartea dela el.

Eremitul încrucișă mâinile, mulțumit din adâncul inimei lui Dumnezeu, că l'a lăsat in viață și apoi cu inspirație și cu un glas de sfânt rosti o binecuvântare cucernică asupra celor doi copii ai săi, pe cari i-a ales Provedința ca să-l scape in chip așa de minunat... să rugă de Atotputernicul, ca pentru credința lor să-i distingă față de celelalte ființe de pe pământ!

Întărit și recreat, Marioara îl conduse după aceea la locuința lor, unde a rămas până a fost in stare să meargă și să locuiască iară in colibioara sa.

Din răspunsul lui D-l Vaida lui Bathiányi.

Despre legea electorală și de dreptul de alegere din Ungaria e de prisos să mai vorbim. În cât privește aceasta, chiar naționalităților din Turcia le merge mai bine ca celor din Ungaria. Dreptul de vot universal al lui Andrassy în fond nu e alt ceva decât înbușătirea »in peius« a legii electorale actuale, în detrimentul naționalităților. Pluralitatea, apucătura cu alegătorii vechi, »Procentul intelectual« nu-i altceva decât o stărpitură a jongleriei de stat a contelui Andrassy, care se relevă perfect în acest proiect de lege al său, când cere ca orice cetățean, care se prezintă la vot, se va înștiința de bună voie înaintea unei comisii examinatoare, alcătuită din oficialii comitatului, unde se va supune la un examen oral și în scris.

Această comisie îi poate da, în baza calificăției din cetit și scris, dreptul constituțional de alegător, sau îi poate eventual denega. În ce privește originalitatea acestei idei a lui Andrassy, nu lasă nimic de dorit. Sistemul viriliștilor și felul cum se fac alegerile congregației comitatene, asigură ungușilor 5 procente de funcționari la comitat — probă comitatul Făgărașului, — față de 95 procente a populației autochtone nemaghiare din congregație.

În comunele rurale încă nu le merge naționalităților mai bine. Pretorele are satrapicul privilegiu de a candida la postul vacant de notar trei competenți; bine înțeles, cari îi convin lui și nu poporului.

Cunoaștem cazul de astă iarnă a notarului din Buceș — impus de pretore cu toate că a defraudat din casa comunei suma de 18.000 coroane și poporul trage jugul venit din mila stăpânului și a constituției statului unguresc. Când poporul protestează contra procedurii »legale« a pretorelui, cerând să se pună pe lista și candidatul său, e »li tștit« de baionetele jandarmilor.

Școalele naționalităților sunt maghiarizate sistematic. »Mijloacele legale« stau cu mile la dispoziția acestui sistem. Iată un exemplu:

Reprezentanța comunei Aciliu e provocată să edifice o școală nouă, pe motiv că școala confesională »nu corespunde cerințelor igienice ale legii« dupăcum s'a constatat aceasta de inspectorul școlar.

Școala e închisă pentru că s'a fie deschisă peste puțin, dar ca școala de propunere exclusiv ungurească, și acum prin limba ungurească a ajuns »patriotică« ba poate că și »igienică«. Statul cumpără moșii în mijlocul naționalităților. Locuitorii băstinași ai populației nemaghiare și-au menținut existența economică până acum din lucrarea acestor moșii. Acum însă sunt puși în fața unor posibilități: sau să ajungă pe drumuri sau să pribegască, căci statul își urmează țanta fără nici o conșiderație; făcând plasarea maghiarilor, și parțelează astfel proprietățile pentru coloniștii unguri. Populației nemaghiare, acelor țărani autohtoni, li-i interzis chiar pentru bani grei, să poată cumpăra vr'una dintre cele mai mici părțile în numele ideii de stat maghiar și e firesc, căci ei nu sunt »patrioți« ci »trădători«.

Când comunele și acele cercuri se pronunță solidar pentru un candidat național, sunt serăcite cu totul de autorități prin mijloace »strict judiciare«. Pretorele pe-

depește pe cutare țaran pentru că nu-i corespunde cotețul »cerințelor igienice«, s'au șura lui nu e edificată conform statutelor de edificare ale comitatului cu câte 20, 40 ori 100 cor. după cum îi vine bine.

În acest fel Ungaria premerge tuturor celorlalte state civilizate ale Europei. Un record universal de tristă umilire. Înființarea partidelor politice pentru naționalități, e fapt ilegal. Toți acei cari încearcă formarea unui partid de naționalități, păcătuiesc contra codului penal. Colegii deputați români, își așteaptă chiar acum extradarea din partea camerei, pentru ca pe urmă să intre în temniță, și crima lor? Au încercat în Arad organizarea partidului național, fără a înainta ministrului statutele acestui partid, pentru autorizare.

Și nu e detestabil că organizarea partidului național român e pendentă de bunăvoința contelui Andrassy? Contele Andrassy nu autoriză nici chiar statutele unei casine române, sau a unei reuniuni învățătoresci.

STIRILE ZILEI.

— 27 August v.

Darea de seamă a deputatului I. Maniu. D-l deputat Dr. Iuliu Maniu își va ținea darea de seamă înaintea alegătorilor, Duminecă în 12 Septembrie st. n. la ora 1 după prânz în comuna *Vințul de jos*.

Proces de presă. D-l Gh. Nihin, dela »Tribuna« este citat pe ziua de 25 Sept. la tribunalul din Oradea-mare, unde se va ținea dezbaterile curții cu jurată într'un proces de calomnie pornit de honvezime. Articolele incriminate au apărut acum doi ani, cu prilejul măcelului dela Pánade.

Tineri români, cari s'au distins la carte. În anul școlar trecut (1908/9) au dat examene și riguroase cu distincție resp. cu laudă la universitățile și academiile din Ungaria următorii tineri români:

I. La universitatea din *Budapesta*: Alexandru Tiple (riguros teolog). Ioan Moldovan, Toma Roșca, Ioan Roșiu, George Vidican, Iosif Nistor, Atanasie Pantea, Ioan Georgescu (examen fundamental teologic). Traian Putieiu (primul examen fundamental juridic). Alexandru Mocsonyi, Grigorie German (riguros de științele de stat). Ioan Totoian (primul riguros în medicină). Eremia Leucă (III. riguros în medicină). Augustin Pavel (cenzură de profesor).

II. La universitatea din *Cluj*: Octavian Russu (primul examen fundamental juridic). Laurențiu Onea (al doilea examen fundamental juridic). Coriolan Tătar (primul riguros în medicină, conform sistemului nou). Iuliu Hațegan (al doilea riguros în medicină, conform sistemul nou). Eleonora Leményi de Bran (doctorat în filozofie). Enea Zeflean (cenzură de profesor).

III. La politehnică: Cornel Micloși (primul și al doilea riguros la secția ingineriei de mașină).

IV. La academia de drept din *Kecskemét*: Ioan Dileriu (al doilea examen fundamental).

V. La academia de drept din *Sighetul-Marmației*: Flaviu Jurca (al doilea examen fundamental).

VI. La academia de drept din *Oradea-Mare*: Iustin Capra, Ioan Dobosi, Iu-

și după ce a schițat pe fundul ei pe drăgălașa Maria și pe copiii ei, scoate fundul dela bute, îl duce acasă și nu se odihnește, până nu desăvârșește după el chipul dumnezeesc al sfinței Maicei Domnului cu Isus ca copil și cu micul Ioan, care aduce crucea, ca și când ar fi vrut ca, în jucăriile lor, să împrietenească pe micul Christos cu crucea.

Rafael Sanzio din Urbino a murit în anul 1520, va să zică aproape cu 400 ani înainte de asta. Icoana zugrăvită de el însă, trăiește și astăzi și va trăi, cât va fi lumea și se va păstra ca niște moaște sfinte din neam în neam.

Vedeți, iubiiții mei, binecuvântarea omului cucernic totuși s'a împlinit. Arta a împreunat aici pe cei doi copii iubii ai lui, pentru că lemnul copacului sfințit sute de ani a păstrat urmașilor într-o lumină mai înaltă, trăsăturile dulci ale Mariei și ale »copilașilor« ei și încă multă vreme inimă curate și evlavioase se vor simți mișcate și înălțate de vraja icoanei acestela, cu toate că adevăratele ființe de mult s'au prefăcut în pulbere.

(Din germană.)

Moșul.

lian Givulescu, Valeriu Popoviciu, Cornel Luță, Ioan Pușcaș (al doilea examen fundamental).

VII. La academia de drept din *Pojon*: Liviu Barzu și Trifon Lața (al doilea examen fundamental). Cu totul 31 înși. Numele lor a apărut în ultimul număr al monitorului oficial.

Sfântul Sinod din România se ocupă cu revizuirea bibliei, de care își propune să facă o ediție populară trasă în 500.000 exemplare, răspândită în populația rurală. Până acum s'au revăzut optzeci capitole. Comisiunea de revizuire se compune din Prea sfinții arhiepiscop Meletie Gălățeanu și Sofronie Craioveanu. De altă parte pentru a nu turbura credința populară, Sfântul Sinod a decis ca pe viitor copiii născuți morți sau decedați înainte de a fi botezați nu vor mai putea fi înmormântați religios și că preoții ortodocși nu vor mai putea celebra serviciul religios pentru ei.

Profesori noi la Seminarul din Sibiu. Consistorul plenar arhiepiscopesc a numit astăzi, Miercuri, profesori la seminarul Andreian, în mod provizoriu, pe domnii Victor Pacală și Aurel Bratu. (>T. R.<)

Aviz. Duminecă în 12 Septembrie n. a. c. s'a licitează în casina română din Brașov, o sobă de tuciu cu țevile sale aflătoare în odaia de lectură.

Mormântul regelui Wladislaus I. al Ungariei. Pe câmpul de luptă de la Varna s'a aflat mormântul acestui rege, căzut în luptă cu Turcii, cari i-au tăiat capul, după moarte, și scheletul aflat în mormânt nu are cap. Oasele se vor trimite la castelul Wawel unde sunt îngropați și alți regi rudă cu el.

Căderea și moartea unui aviator. Se vestește din Juvisy, că aviatorul francez Lefèvre, urcat pe un biplan american, a căzut în urma unui accident neexplicat până acum și a murit pe loc.

O bancă românească pentru școala de stat. De curând s'a înființat în frunța comună sătmăreană Sanislău, o bancă românească mărișoară, cu numele »Arina«. Toți funcționarii acestei bănci, au votat la reprezentanța comunală, pentru zidirea școlii de stat, cu toate că bravul protopop Alexa Pop, arată în o cuvântare înflăcărată, că în Sanislău toți țin cu tărie la limba și legea strămoșească, gata a jertfi, dacă trebuie, și pentru zece școale românești. Mare rușine a fost pentru funcționarii băncii, când membrii țărani din reprezentanță, toți au votat contra școlii de stat. — În locuri, ca acestea, irerită să se înființeze a doua bancă românească!!

Comitetul medicilor slavi a ținut la Viena o consfătuire sub președinția profesorului Wicherievich din Cracovia.

Obiectul discuției a fost hotărârea luată de congresul internațional din Budapesta, că numai națiunile independente vor putea trimite delegații la congresele internaționale de medicină.

Conform acestei hotărâri Polonezii, Cehii, Slovacia, și Croații vor fi excluși de la congresele internaționale.

Comitetul a hotărât să protesteze contra acestei hotărâri și să comunice aceasta telegrafic secretariatului congresului internațional de medicină.

Cununie. D-l Neculae N. Căciulă și d-șoara Ana N. Cojanu își vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 30 August st. v. 1909, la oarele 10 a. m. în biserica gr.-ort. română din Peșterea. Șirna, în August 1909.

— Domnul Minea *Laber* și d-șoara Ana *Dobreanu* își vor serba cununia lor, religioasă Duminecă în 30 August st. v. 1909, la oarele 11 a. m. în biserica gr.-ort. română din Zărnești.

Primul proces de presă în Turcia »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că tribunalul presei s'a întrunit eri pentru prima oară spre a judeca procesul d-rului Grünwald, editorul ziarului »Osmanischer Lloyd«, care a fost dat judecării pentru răspândirea unor știri false. Dr. Grünwald a dovedit însă, că acele știri au fost adevărate. Tribunalul presei l'a achitat.

Ge vârstă a avut Methusalem? 78³/₄ ani! La acest rezultat surprinzător ajunge un colaborator a lui »Jewish World«, care se ocupă cu problema: ce însemnătate s'a i se dea spuselor bibliei în chestia etății patriarhului. E probabil, începe el, că în vremea de demult luna servia ca măsurătoare a timpului. Numărutul însă fiind prea anevoios, s'a făcut o împărțea după durate mai lungi a timpului. După o teorie, anii dintăiu corstau din cinci luni de

câte 30 zile, luându-se deci ca unitate atâtea luni, câte degete erau la o mână. Înainte de asta însă durata unei luni forma unitatea de timp și »anii«, după cari se calculase lungimea vieții patriarhului, cuprindeau durata unei rotațiuni a lunii, așa dar 29 și jumătate zile. În modul acesta cei 930 ani de viață ai lui Adam se reduc la 75¹/₄ ani, iar Methusalem, a cărui bătrânețe a devenit proverbială, n'avea 969 ani cum spune biblia, ci după socoteala noastră 78³/₄ ani. În favoarea noastră avem și datele asupra etății lui Abraham și Isaak. Aceștia erau socotiți după ani de câte 5 luni a 30 zile, deci cei 175 ani ai lui Abraham se reduc la 72 și 180 ai lui Issak la 74 după socoteala noastră. Socoteala anilor de 12 luni a început la Egipteni.

Diogene în pictură. Mai mulți pictori ne-au redat pe Diogene sezând într'un butoiu. Aceasta este însă un anachronism: Diogenes nu s'a așezat nici odată într'un butoiu, pentru motivul simplu, că pe atunci în Grecia nu exista peste tot butoiu. Butoaietele, așa scrie în »Nos Loisirs« — sunt de origine galică, iar Grecii și Latini se foloseau pentru ca să-și aducă vinul lor, de vase mari, cari sămănu cu capacitățile de vin întrebunțate încă azi în Spania și numite acolo »tinajas«. Diogene trăia deci într'un »tinaja« (ciubăr) și bas relieful din vila Albini arată, că el mergea cu simplicitatea așa departe încât se ghemuia într'un ciubăr ruinat, care nu mai putea servi la nimic, dar aducea serviciul filosofului modest. Greșala a provenit din faptul, că niște traducători nedibaci au tradus cuvântul vas de vin, cu butoi de vin.

Avis! Atragem atențiunea asupra anunțului »Librăriei editoare H. Zeidner« Brașov unde află cele mai bune și eftine cărți pentru școalele populare aprobate de minister.

Stupi de vânzare. Mai mulți stupi, în coșnițe și lădițe sistem Dzirson se vând cu prețuri modeste. Informațiuni la Redacția ziarului nostru.

O nouă invențiune pentru fabricarea de țigle lefline de cement este datorită d-lor Streitferdt et Novac din Ardeal, cari și-au patentat invențiunea lor în Ungaria și România. Prin noua lor mașină în preț de 750 cor. se pot face pe zi 300—500 țigle durabile de acoperit case, grajduri etc. iar la fabricarea lor se folosește numai nisip și cement. Mașina, fiind de estensiune mică se poate așeza în ori ce loc și se poate lucra în ori ce anotimp. Țigla este foarte ușoară și lefțină. Pentru acoperirea unui metru pătrat se folosesc 14 bucăți, cari cântăresc 28—30 chilogram. Prețul unei bucăți variază în 5—7 bani nupă calitatea cementului. Cel ce dorese a vedea această mașină foarte folositoare și a se convinge de perfecțiunea ei au a se adresa d-lui profesor *Villi Streitferdt* la Feldioara, Földvár.

Sfințirea bisericii din Oarța de Jos

— Raport special. —

Duminecă, după Sf. Măria mare, a-decă în 29 Aug. n. c. s'a săvârșit sfințirea bisericii românești din Oarța de Jos, din partea Magnificului și Reverendissimului Domn Ioan *Georgiu*, canonic în Gherla ca delegatul Excelenței Sale a episcopului diecesan Dr. Ioan *Szabo*. Era vorba ca pentru consacarea bisericii din Oarța va fi chemat însuși episcopul, morbos fiind însă nu a putut veni.

Cu toate acestea au fost de față foarte mulți. Din satele învecinate a venit popor în număr deosebit de mare. Din Băsești cu deosebire a venit un frumos norod, cu cruce, prapori, cantor-învățătorul și preotul în frunte! Numărul intelectualilor asemenea a fost foarte mare în frunte cu d-l *George Pop de Băsești*. Ba au venit și din comitatele vecine chiar. Astfel numărul celor ce au fost de față se poate evalua la 3000 de suflete.

Țin să sulevez un important moment al serbării din Oarța de Jos. Era de tot îndușător și cuvios lucru, când eșind cu darurile 20 de preoți, 3 protopopi în frunte cu canonicul I. *Georgiu*, vedea căzut în genunchi înaintea tainei necuprinse poporul creștin în frunte cu venerabilul nostru luptător național, d-l G. Pop de Băsești..

Sosirea delegatului episcopesc.

Magnif. și Rvdiss. domn Ioan *Georgiu* canonic, a sosit la gara de Băsești în ziua de 28 Aug. după amiază la 3 și jumătate oare, însoțit de profesorul de teologie Dr. *Alexandru Ghețe*, preotul D. *Cionca*, Dr. G. *Pap* din Zălan, *Emeric Pop*, *Jibău* etc., unde a fost așteptat de poporul din Oarța și Băsești și comunele învecinate

În frunte cu preoții lor și ilustrul domn George Pap de Băsești. La coborârea din tren a fost salutat canonicul I. Georgiu de părintele A. Băliban din Băsești, căruia i-a răspuns delegatul episcopesc.

După aceea întreg convoiul a pornit spre Oarța de jos, conduși de 12 călăreți din Oarța de jos. Delegatul episcopesc a luat loc în frumoasa trăsură a d-lui G. Pap de Băsești, după cari a urmat ceea a părintelui I. Lenghel din Oarța de sus, a directorului Codrenei M. Bohățal și altele 5 încă. În mijlocul Oarței de jos la poarta de triumf a fost bineventat delegatul episcopesc prin o frumoasă vorbire a părintelui protopop din Oarța de jos Vasile Pop. După răspunsul delegatului episcopesc am mers la biserica cea veche, unde delegatul episcopesc cu asistarea preoților D. Cionca și A. Băliban a servit vecernia. De aici am mers la locuința d-lui protopop Vasile Pop, unde din partea doamnei Cornelia Pop n. Indre și ficele d-sale Terica și Nelica, ni-s'a servit oțina.

Sfințirea bisericii.

A doua zi des de dimineață au început a suna toate clopotele primind peregrinajele diferite din Băsești, Motiș, Oarța de sus, Tămășești și celelalte comune. La 7^{1/2} a sosit la biserica veche canonicul I. Georgiu și o mulțime de preoți, peste 30. Biserica veche era tixită de lume, iar ținătorul mare al bisericii nouă strălucea de portul țărănesc, reverențele preoților și toaletele damelor. S'a servit utrenia, după care ieșind cu toții din biserica veche părintele protopop Gregoriu Pop într'un mare discurs și-a luat rămas bun în numele preoților protopop Vas. Pop și a credincioșilor din Oarța de sus. După aceea s'a început însuși actul sfințirii.

A pontificat Rvds. d-n I. Georgiu, asistat de protopopii Alexiu Varna, Asuagiu de sus; Gregoriu Pop, Unimăt; Mihai Pop, Ciuceu; I. Vasvari, Bârseu de sus; Dr. Alexandru Ghețe prof. de st. teol. Gherla; I. Marcu, Giurtelec; I. Pop, Domin; T. Bohățal, Mineu; A. Centea, Sălsăg I. Pop, Tămășești; V. Gavriș, Odești; I. Iliș, Bocșa-română; Aug. Osian, Supurul de sus; Dem. Cionca, Bărsăul de jos; V. Vasvari, Bârseu de sus; I. Lobont, Gărdani; Tr. Nemeș, Asuagiu de jos; I. Bruchental, Bicz; V. Bruchental, Bulgari; I. Ghiț, Biuș; I. Coste, Hossufalau; I. Pop Coșei; I. Coste Uileac, I. Pașca, Șilimeghiu și A. Băliban, Băsești. S'a făcut apoi procesiunea în jurul bisericii și intrarea în sf. biserică, după care s'a început sf. liturgie, în decursul căreia a cântat frumos și precis corul plugarilor harnici din Băsești sub conducerea bravului învățător și cantor I. Ghira. A urmat apoi predica pătrunzătoare a canonicului I. Georgiu. Cuvântarea aceasta frumoasă a fost ascultată de toți cu adevărată evlavie. Serviciul divin s'a sfârșit la 11^{1/2} oare. După aceasta a urmat prezentarea curatorimei înaintea delegatului episcopesc, precum și a altor fruntași din sat.

Banchetul.

Acesta a avut loc într'un pavilion construit anume spre acest scop în curtea spațioasă și cu o frumoasă promenadă a părintelui protopop Vas. Pap. A luat parte peste 150 persoane și s'au ținut mai multe toasturi dintre cari amintesc următoarele: Delegatul episcopesc pentru Papa Piu al X-lea și împăratul-Rege. D-l G. Pop de Băsești pentru Episcopul Szabo și canonicul Georgiu. Canonicul I. Georgiu pentru d-l G. Pop de Băsești. Un frumos toast a ținut părintele protopop V. L. Pop din M.-S.-Georgiu pentru d-l G. Pop de Băsești și clerul din Sălăgiu. Părintele protopop Greg. Pop din Unimăt a toastat pentru poporul și curatorul din Oarța de jos și preotul lor Vas. Pop. Părintele protopop Vas. Pop pentru oaspeții. Părintele A. Băliban din Băsești pentru femeile române și în special pentru doamna Cornelia Pop n. Indre ca stăpâna casei și familia domniei sale. D-l Pop de Băsești pentru poporul din Oarța de jos.

Petrecerea a succedat bine. S'a ținut în același pavilion. Public deschis și numărös, domnișoare multe și frumoase și animație; durere costum național nu a fost; cu toate acestea s'a dansat până în zori.

Oaspeții. Am alcătuit o listă a celor ce au luat parte care însă e cu neputință să fie completă. Pentru ce cer scuze. Au fost afară de mult popor din Motiș, Băsești, Oarța de sus, Orțița, Stolneț, Seliste, Giurtelec, Mileac, Horvat, Tămășești, Arghihat, Băița și alte sate din apropiere și departare următorii domni, doamne și domnișoare:

I. Georgiu, canonic Gherla; George Pop de Băsești; Alexiu Varna, protopop, Asuagiu, cu D-soara; V. L. Pop protopop M.-S.-Georgiu; Gregoriu Pop protopop, U-

nimăt; Dr. Alexandru Ghețe; V. Mica, O-dorhei cu D-na; Emeric Pop cu fiul Jibău; I. Vasvari, Bârseu; fisolgăbirăul Nikolaevits K. Ceu; D-na văduva Sandu Pop Ceu; D-na Stanciu, Botiz cu D-soara; D-na văduva Butean, Supur cu D-soara; Mih. Bohățal cu D-na și D-soara Băsești; D-na Mircea cu D-soara, Bogdand; I. Lobont Gărdani cu D-soarele; Terezia Băliban cu D-soara, Băsești, D-na și D-l G. Mureșan, Băsești, D-l I. Chira, Băsești; Tr. Nemeș cu D-na, Asuagiu; Dion. Pop cassar, Băsești I. Felezan comptabil, Băsești; L. Avram, Corund; Coste cu D-na Uileac; Pașca Șilimeghiu; I. Pușcas, Băsești; Cotuț Sălătig cu D-na; Brândușan; Szabo, Ceu cu D-na; Maior, Băița; Trăger, Ceu; V. Vasvari, Bârseu; I. Iliș cu D-na, Bocșa, Sarkadi, Ceu; Centea cu fiul Dr. Corneli, Sălsăg; Dr. Boitor cu D-na, Arghihat; Gavriș cu fiul cleric, Odești; Lengyel, Strămți; Lengyel, Oarța cu D-na, T. Bohățal cu D-na și D-soara, Mineu; P. Pop cu D-na, Băița; Osian Supur; D-l Pop, Motiș; Moldovan, Betlean; Marcu cu D-na, Giurtelec; Dr. Mircea, Șimleu; Dr. Ember, Zălau; D-na Michita și D-na Farcaș cu D-soara, Zălau; D-na Cocian cu D-soara, Domnul, I. Bruchental cu D-na, Bicz; T. Trif cu D-na; Babța; V. Bruchental cu D-na, Bulgari; și mulți alții și altele ale căror nume mi-a fost cu neputință a le însemna.

Noua biserică din Oarța de jos este zidire mare, frumoasă și puternică, care va servi de podoaă nu numai pentru Oarța de jos, ci pentru întreg ținutul acesta. Partea din lăuntru a bisericii e cât se poate de cuceritoare, precum și pictura reușită. Iconostasul asemenea e frumos. Spesele le-a suportat bunul popopore din Oarța de jos. Laudă și recunoștință li se cuvine pentru această frumoasă casă zidită întru mărirea lui Dumnezeu atât poporului cât cu deosebire harnicului și bravului preot-protopop Vas. Pop, care împreună cu curatorii și ceilalți fruntași ai satului a dus în deplinire lucrul acesta măreț.

Delacrarna.

Să ajutăm pe frații de pe Luncă.

— În atențiunea societății și a băncilor noastre. —

Dăm loc cu plăcere apelului de mai jos, care răspunde unei adânc simțite necesități în părțile de răsărit-miazănoapte ale Bihorului. Atragem indeosebi atențiunea băncilor și fruntașilor noștri asupra acestui apel rugându-i să sprijinească din răspuneri înființarea băncii proiectate. Iată apelul, ce l'am primit la redacție:

Puțini vor fi aceia, dintre conducătorii vieții noastre publice, cărora să le fi venit prin minte că în părțile de răsărit-meazănoapte ale Bihorului, în jurul orașelului Margita, avem vre-o 60-70 sate jurat românești, despre soarta cărora pe nimeni nu-l doare capul... Conducătorii țării Bihorului i-au lăsat pe frații de pe Luncă în știrea Domnului, din pricina că sunt foarte departe de centru, iar Sălajul nu i-a atras cătră sine tot din cauza departării și pentru-că li știa în gria celor dintâi.

Iu felul acesta apoi, frații de pe Luncă, au făcut cât au putut și cum au iertat împrejurările locale și conștiința de români adevărați, — dar peirei nu s'au dat. Ba, în gândul lor sfânt de a-și alcătui un centru, un cuib de unde să poată primi toate îndrumările spre bine, fie acelea politice, economice, ori sociale, au hotărât înființarea unei bănci în jurul căreia să se poată grupa mic și mare, țaran și certurar de-opotrivă, și cu ajutorul căreia să poată lupta în contra tuturor evenimentelor năpraznice, la cari suntem supuși noi Românii.

Gândul, faptă s'a făcut și în 30 Iulie st. n. frații de pe Luncă — peste 50 persoane, cărturari și țărani funtași — s'au adunat la o constătuire în Margita, unde cu mare însuflețire au hotărât înființarea băncii »Luncana«, cu un capital social de 200 mii corone, în 2000 de acții de câte 100 c., cu sediul în Margita, unde, de pe spinarea poporului românesc, se îngrășe astăzi 6 bănci straine.

Românii de pe Luncă s'au trezit. Ei doresc a-și alcătui un centru, spre care să graviteze și care să le dea o directivă sănătoasă, ca astfel aceste elemente bune — dar astăzi resfirate — să poată fi adunate pentru o lucrare comună și sănătoasă, care să facă cinste și să fie spre folosul neamului românesc.

Dându-ne samă de gândul atât de priincios al frațiilor de pe Luncă, vine rândul societății și băncilor românești, — cari în acest caz n'au motiv nici una de a să teme de concurență — ca să sară în

ajutorul acestor frați și sprijinindu-i, prin subscrierea de acțiuni, să le facă posibilă înființarea băncii proiectate.

Numai făcând astfel vom da, cu toți, dovadă că ne cunoaștem chemarea și știm unde și ce trebuie să facem pentru a ne asigura viitorul.

Cei ce n'au primit liste și voiesc a subscrie acțiuni să binevoiască a grăbi să se anunțe.

Intrunirea agricolă din Ruși.

— 31 August n.

În timpul de față când mereu se dau îndrumări, despre ce să facem, ca poporul nostru cu mai multă ușurință să ajungă la bună stare și înflorire, lucrările neîntrerupte, desinteresate și folositoare ale reuniunii noastre agricole sibieni, ar trebui să fie mai mult apreciate și urmate, iar conducătorii reuniunii însuși încurajați în nzuințele lor. Duminecă la 22 August a. c. reuniunea agricolă prin reprezentanții săi R. Simu, A. Cosciuc și Vic. Tordășianu, a fost din nou pusă în serviciul obștei noastre atât de însetată și de primitoare de sfaturi și atât de dornică după așezăminte proprii de a o ajuta în lipsurile sale.

Prelegerile instructive ale trimișilor reuniunii: despre cultura albinelor, despre pomărit și despre însoțirile de tot soiul întrețesute de sfaturi părintești în purtarea înțeleaptă a economiei, în schimbării referințelor de traiu, apoi indemnul dat de a fi cu alipire și dragoste cătră așezămintele noastre, cătră biserică și școală, au fost primite de obștea noastră din Ruși cu toată bunăvoința.

D-l Simu deschizând adunarea, a vorbit despre interesul, ce reuniunea agricolă îl are față de popor. A arătat starea înapoiată în care ne găsim față de ceilalți conlucrători și apoi căile și mijloacele de urmat pentru a ne pregăti un viitor mai bun. Într'o a doua vorbire a sa, d-l Simu tratează despre cultura albinelor și despre foloasele ce albinele ni-le dau între toate împrejurările.

D-l A. Cosciuc tratând despre folosul pomăritului, ne arată în colorii vii ce anume fac alții pentru îndrăgirea acestui ram de economie, ce bogat izvor de câștig poate să fie el pentru poporație. Ne vorbește despre producerea pădureților, despre tractarea lor, despre altoit, despre soțurile de poame mai căutate și despre valorizarea lor.

Secretarul reuniunii d-l Tordășianu ne spune, că nouă ne lipsesc mai ales așezămintele, cari întemeiate pe principiul ajutorinței reciproce pot duce la îndeplinire lucrări, pe cari singuratici nu am fi în stare a le duce la bun sfârșit. Arată ce anume săvârșesc cei cari se întovărășesc și cari cu multă ușurință își agonisesc mașini și unelte economice, mult mai bune, mai spornice și cu cari se lucrează, deși cu mai puțin brațe, dar cu atât mai puțină osteneală. Vorbește despre foloasele ce le aduc mașinile de îmblătit, mașinile de sămănat, grapele de mușchi, plugurile etc, pe cari dacă singuratici nu ni-le putem cumpăra, apoi cu atât mai multă ușurință le procură întovărășiții. Poporul nostru, zice Tordășianu, la lucrările sale de tot soiul și din diferitele părți ale a-nului, și mai ales când nu-și poate valoriza produsele, are lipsă mai presus de toate de mijloace bănești, pe cari să le câștige cu multă ușurință și fără mari cheltuieli, să le câștige atunci, când are lipsă de ele, și să le câștige în suma de care are trebuință. După experiențele câștigate, crede că de inima, de simțăminte poporului mai aproape stau așa numitele însoțiri de credit sătești. D-l Tordășianu spre a ilustra foloasele acestor însoțiri, ne enarează cum bătrânul econom Ioan Cica din Roșia săs., unde reuniunea a întemeiat prima însoțire, li povestea, că economii din Roșia acum își văd de lucru și nu mai bat în timpul săpatului, pivritului, secerișului, etc. ulițele Sibiului spre a-și câștiga bani pentru plata lucrătorilor, căci având lipsă de bani astăzi, conducătorii însoțirii tot astăzi hotărâsc să dea și ne și dă împrumutul cerut. Mi-se prăpădește un junc, însoțirea, la cerere îmi dă împrumutul nelinsemnat pentru împărechierea juncului stingher. Sunt om sărac și mă hrănesc din câștigul ce mi-l agonisesc, îngrășând peste vară câte o păreche purceluși. Însoțirea îmi dă banii de lipsă, pe cari cu ușurință li și replătesc. Avem lipsă cu toții de mașini de ori-ce fel, de seminte mai bune, de altoi, de un clopot la biserică, de îngrădirea cimterului, ba de urcarea plății dascălului, de vre-o haină bisericească și altele, astăzi toate ni-le putem împlini din câștigul însoțirii, din cametele ce noi le plătim și cari rămân în sat în folosul nos-

tru. Am 1-2 cor., astăzi nu le mai țin în șerpar și la grinda căsii, de oare ce le pun în bancă spre creștere. Astăzi în ori ce daraveri, în orice lipsuri, se zicem la un caz de moarte sau dacă e vorba să cumpărăm în pripă vr'un loc de pășunat, ne adunăm și bogăți și săraci în jurul așezământului făcut de noi prin frunțașii noștri aproape fără nici o cheltuială. Marginele acestui raport nu îngăduie să mă estind asupra tuturor spuselor d-lui Tordășianu, pe cari obștea le-a învrednicit de o încordată băgare de samă.

Dept rezultat practic al vorbirei, 25 economi din Ruși, în frunte cu parochul Ioanovici și cu inv. pens. Șerban s'au înscris la însoțirea de credit sistem Raiffeisen din Ruși, care constituindu-se își va înainta în scurtă vreme statutele primite și subscrie, spre aprobare.

„Învingătorul.“

Convocare.

Comitetul cercual al despărțământului VII. al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, invită prin aceasta pe toți doritorii și sprijinitorii literaturii românești, la adunarea anuală ordinară, ce să va ținea la 26 September st. n. s. c. la 10 ore a. m. în biserica greco-catolică din Ostrovul-mare, avînd următorul program:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte. 2. Raportul secretarului. 3. Raportul cassarului. 4. Raportul bibliotecarului. 5. Esmiterea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor. iar alta pentru înscrierea membrilor. 6. Prelegere economică cu skiop-ticonul. 7. Referada comisiunilor. 8. Statuirea budgetului. 9. Eventuale propuneri. 10. Esmiterea a 2 delegați pentru adunarea generală a »Asociațiunii«. 11. Inchiderea adunării.

Din ședința comitetului ținută la 3 Septembrie st. n. 1909.

Dr. Gavril Suciu
directorul desp.

Victor Pop
secretarul desp.

Producțiunea teatrală din Cohalm.

Cohalm, 5 Sept. n. 1909.

Sâmbătă în ziua de Sf. Maria-mare a avut loc în sala spațioasă a hotelului »Schlosser« producțiunea teatrală aranjată de »Tinerimea română inteligentă din Cohalm și jur«. S'a reprezentat piesa »Pălăria ceasornicarului« de Emile de Girardin și piesa »Creditorii« de V. Alexandri.

Comitetul de aranjare a făcut o bună și nimerită alegere, când a decis să reprezenteze astfel de piese, cari ușor se pot pricepe și de țărani noștri. Rolurile au fost bine interpretate de toți diletanții. În piesa primă rolul principal l'a avut d-l Nicolae Suciu, care s'a achitat pe deplin în rolul lui Ilie ca servitor. Celelalte roluri au fost susținute de d-na S. Sonta (nevasta lui Arginteanu), d-ra Luc. Curta (Ana), d-l G. Fuciu în rolul lui Corneli Arginteanu; d-l Simeon Ursu, în rolul ceasornicarului; d-l Ioan Iosif, în rolul portarului, care asemenea și-au interpretat cu dibăcie rolurile, nu tocmai ușoare. A urmat după aceea dialogul »Românul și Țiganul«, prelat cu multă pricepere de domnia Dumitru Hohoiu și Ioan Lupu.

Rolurile principale în piesa a doua le-a avut d-ra S. Ciuleiu și d-l Valeriu Roșca. Cu mult temperament și vioiciune, dar și cu o surprinzătoare pricepere și dibăcie a jucat d-l Valeriu Roșca în rolul actorului. Nu cu puțin efect a jucat d-ra S. Ciuleiu din comuna Saschiz, care a trecut deja de mult peste laudele ce se pot aduce unei diletante. Ne-ar părea bine dacă și pe viitor tinerimea inteligentă ar pune la cale producțiuni teatrale cu atât mai mult având astfel de puteri la dispoziție.

Celelalte roluri au fost susținute de d-nii Em. Ciuleiu, Ioan Iosif, Dumitru Hohoiu, Simeon Ursu, Ioan Lupu și Victor Iosif, cari asemenea s'au achitat pe deplin de rolurile lor. În general, producțiunea teatrală a reușit peste așteptare de bine și publicul a răsplătit pe diletanți cu dese și călduroase aplauze, — într'adevăr meritate. Nu mai puțină laudă merită d-nii G. Fuciu și Ioan Iosif, cari au pus la cale această petrecere, care a intrunit la un loc pe tot ce e Român din împrejurimea Cohalmului.

Petrecerea a durat în mijlocul unei mari animații până în zorile zilei.

Brașoveanul.

Concursurile „Asociațiunii“

Nr. 1036—1909.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra următoarelor concursuri ale „Asociațiunii“:

Pentru ocuparea postului de *agronom al »Asociațiunii«* se publică concurs în următoarele condițiuni:

I. Agronomul »Asociațiunii« va avea să îndeplinească următoarele lucrări:

a) va avea să compună un program de activitate, în înțelesul statutelor și în marginile mijloacelor de cari dispune »Asociațiunea« pentru îmbunătățirea situației economice a poporului românesc din patrie;

b) va trebui să țină în despărțăminte »Asociațiunii« cursuri și prelegeri populare din toate ramurile agriculturii, stărind mai ales pentru o îndrumare practică în ale economiei raționale;

c) va iniția și înființa în comunele în cari ține prelegeri: însoțiri de tot felul, în deosebi însoțiri de producție și salarisare, agenții și biblioteci populare, împărțind totodată cărți între popor și ocazional adunând obiecte pentru »Muzeul Asociațiunii«;

d) va avea să scrie conferințe model și broșuri din domeniul agriculturii pentru biblioteca populară a »Asociațiunii«.

e) va ocupa și postul de econom al »Asociațiunii«.

II. Retribuția agronomului va fi:

a) salar anual de cor. 2000 plătit în rate lunare anticipative;

b) cu ocazia călătoriilor va primi o diurnă de cor. 6, și cheltuielile de drum (în tren bilet clasa II.)

c) pentru broșurile, cari le va publica în biblioteca populară a »Asociațiunii« va primi, conform condițiilor stabilite cor. 40 de coala tipărită.

III. Cei ce vor să concureze la acest post au să dovedească:

a) că sunt de naționalitate română, prin certificatul de botez;

b) că au terminat o școală de agronomie superioară sau medie și

c) că au făcut cel puțin un an de practică.

Petițiile sunt a se înainta până la 1 Noembrie n. a. c. comitetului central al »Asociațiunii« (Sibiu, Str. Morii nr. 6).

IV. Agronomul se va angaja provizor cu începere dela 1 Ianuarie 1910.

*

Nr. 868—1909.

Pentru ocuparea postului de *învățătoare suplinoare pentru lucrul de mână la »școala civilă de fete a Asociațiunii«* se publică concurs.

Învățătoarele cari doresc a ocupa acest post au să înainteze până la 20 Sept. st. n. comitetului central al »Asociațiunii« (Sibiu, Strada Morii nr. 6) următoarele acte:

a) un certificat de botez;

b) un act prin care să-și dovedească calificația cerută de legea statului pentru ocuparea postului de învățătoare la școlile civile;

c) un act despre studiile pregătitoare și ocupația de până acum;

d) un certificat despre cunoștințele în teorie și în practică a lucrului de mână;

e) un act prin care să dovedească cunoștința limbii române și maghiare, eventual și germane.

Vor fi preferite învățătoarele, cari pe lângă calificația din lucrul de mână, mai au calificația și din oare-care categorii de studii.

Învățătoarea suplinoare primește o retribuție anuală de cor. 660, plătită în rate lunare anticipative și întreagă întreținerea în internat.

Învățătoarea angajată va avea să dea directoarei mână de ajutor la serviciul internatului.

*

Nr. 802 și 906—1909.

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« publică concurs pentru următoarele stipendii:

1. Un stipendiu de cor. 300 din fundațiunea *Ioan Petrean* pentru studenții universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile universității din Cluj.

Cel împărțit de acest stipendiu va fi obligat a lua parte la »masa studenților academici din Cluj«.

2. Un stipendiu de cor. 80 anual din fundațiunea *Dr. Ioan Moga și soția Ana născ. Bologa*, destinat pentru fetițe române din Transilvania, fără deosebire de confesiune, cari urmează o școală de fete românească. Vor fi preferite elevele, cari urmează școala civilă de fete a »Asociațiunii« și cele înrudite cu familiile fundatorilor (Moga și Bologa.)

Petițiile sunt a se înainta până la 5 Octombrie st. n. comitetului central al »Asociațiunii« (Sibiu, Str. Morii nr. 6), însoțite de următoarele acte:

a) certificat de botez;

b) certificat de studii în original sau în copie legalizată (la universitari index);

c) certificat de pauperitate;

d) fetițele cari reflectează la stipendiu din fundațiunea *Dr. Ioan Moga* vor prezenta și eventuale documente de înrudire.

Petițiile intrate după termenul de 5 Octombrie st. n. nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român« ținută în 5 August și 2 Septembrie 1909.

Iosif Sterca Șuluțu m. p.
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.
secretar.

Concurs.

Pentru ocuparea alor 16 locuri de cvartir gratuit în »Internatul Petrean« din Cluj, al »Asociațiunii«, pentru universitarii români, se scrie prin aceste concurs cu termenul de 20 Septembrie n. a. c.

Coucurenții vor avea să adreseze petițiunile subscrisului comitet și să le instrueze cu:

1. »Index« ca dovadă, că sunt înscrși la vreuna dintre facultățile universității din Cluj, și că au făcut sporul cerut în studii.

2. Atestat de pauperitate, însoțit de alte informațiuni referitoare la starea materială a părinților.

3. Cvitanță despre plățirea taxei de membru extra-ordinar la casina română din Cluj.

Petițiunile astfel instruite să se trimite nesmintit până la acest termen subscrisului director (Cluj, strada Jokai nr. 6).

Comitetul despărțământului Cluj al »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român.

Cluj, la 5 Septembrie n. 1909.

Eugen Pop Păcurariu
director

Dr. Valentin Foruțiu
secretar.

Al XII-lea congres împotriva beției la Londra.

Dela 18 la 24 Iulie st. n. s'a ținut în Londra al XII-lea congres alumei întregi împotriva beției. Au luat parte peste 1600 de trimiși din toate țările luminate. Mulți mai ales din coloniile Angliei și din Statele unite. A fost o adunare măreață a protivnicilor beției și în deosebi a protivnicilor englezi.

Ca și la alte congrese, oamenii de știință au adus dovezi despre relele pricinuite de spirit și de beuturile spirtoase.

D-rul *T. Laitinen*, profesor de igienă la Helsingfors (Finlanda-Rusia) arată cum din cercetările făcute, a aflat, că ori cât de mică ar fi cățimea de spirit, băută, tot e dăunătoare. Dănsul a dovedit, că serurile întrebuințate ca leac împotriva boalelor molipsitoare, lucrează foarte slab la cei cari beau spirit ori cât de puțin. Deci trupul celor băutori nu poate birui lesne boalele nici ajutat cu seruri.

Tot atât de însemnată a fost și vorbirea d-rului *Höltcher* (din Bohemia, Austria). A arătat că, după multe cercetări în spitale, s'a dovedit că darea de beuturi spirtoase la oficioși și cei bolnăvi de tifos e dăunătoare. Dintre cei cărora li-se dădeau astfel de beuturi au murit mai mulți decât din cei cărora nu li-s'a dat.

Doctorul *Legrain*, directorul celui mai mare spital de nebuni din Paris și împrejurimi, arată într-o conferință foarte însemnată răul ce-l face spiritul asupra creierului și-a boalelor de nervi. Dănsul zice: Treaba creierului și-a nervilor e mai cu seamă să ție regulă în lucrările trupului. Dar spiritul lovește întâiu celulele creierului și a nervilor. Deci îndeplinirea lucrărilor acestora se stânjinește. Cel mai mic mușchi ori cel mai mic vas din trup nu-și poate împlini slujba fără de lucrarea regulată a nervilor. Când aceștia sunt mai mult ori

mai puțin otrăviți cu spirit, firește că nu pot lucra cum se cuvine. Dovadă cum se petrec lucrurile la băutori. Întăiu începe a se încălci limba în gură. Asta înseamnă că nervii cari slujesc la mișcările limbii și la vorbire sunt pe jumătate striviți. Dacă otrăvirea merge mai departe, tot creierul se sminteste. Dovadă lipsa de judecată, de bun simț, de rușine la cel beat. Știi că omul beat nu mai e stăpân pe mișcările mânilor, care-i tremură, și pe ale picioarelor, cari merg pe două cărări, până ce dovedit de otrăvă, omul nu se mai ține pe picioare și cade jos, în noroiu dacă nu și mai rău.

Doctorul *Legrain* zice, cu drept cuvânt, că nebunia, cele mai de multe ori, e din pricina beției și că e una dintre cele mai rele și mai mari nenorociri ale omeneirii, atât din pricina sarsinelor ce cășunează, cât și din pricina moștenitorilor ce rămân urmașilor. Beutura strică judecata, slăbește voința și face din om neom. Mai primejdios e cel care bea zilnic fără să pară beat. Cu toate astea otrava lucrează și la el, făcându-l să judece greșit, să nu-și poată împlini datorile cum trebuie, ori împingându-l la jocuri de cărți și de noroc la daraveri greșite și la multe fapte pe cari nu le-ar face dacă nu i-ar fi creierul otrăvit. Epilepsia, această boală gravă, de multe ori e din pricina băuturii părinților.

În țările apusene spiritul e cea mai fioroasă otrăvă a creierului. Chiar în cătime mică aduce îmbătăre, care-i o scurtă nebunie. Asta înseamnă că îndată după luarea otrăvei se și întâmplă neorândueli în judecată, înțelegere și simțire, cari micșorează voința și simțirea, și le înlocuiesc prin îmbolduri nelămurite și dobitocești. Mai primejdios, zice *Legrain*, e băutorul obișnuit, care adesea ne face întipărire înșelătoare de om în toate mințile, deși e juăria unei otrăvi, care-i ametește centrele nervoase și încâlcește legăturile între funcțiunile creierului. La urmă arată că otrava aceasta dă lovitură cea mai înfricoșată asupra capitalului intelectual al unei nații: din pricina moștenirii, urmașii băutorilor sunt închirciți, căzuți, mai nedestoinici decât părinții, iar peste câteva rânduri de oameni se sting.

Din pricina băuturilor spirtoase, au sporit atât de fioros boalele nervoase. Capitalul nervos ar trebui să fie pentru un popor mult mai prețios decât cel bănesc. Trebuie apărat din răspuțeri în privirea otrăvei spiritului și al opiumului, care îl împuținează și dăunează.

Mai departe, congresul s'a îndeletnicit cu planuri felurite pentru înfrânarea beției: legi pentru împuținarea cărciumelor, pentru a opri pe fabricanții de beuturi spirtoase a da lucrătorilor tain de beutură în loc de bani etc.

Doctorul *Daczi* (din Budapesta) arată cum, cercetând toate școlile, de abia a găsit în câteva, câte un școlar, care nu bea nici o beutură spirtoasă. Mai pretutindenea școlarii beau, în deosebi mânăncă dimineața până muiată în rachiu. Pe cei mai mulți copii îi împing la beție părinții. Pe ucenici, meșterii. Din pricina băuturii, școlarii sunt leneși, nepricepuți, neînțelegători și obraznici, gălăgioși, prăpădiți și închirciți la trup. E o nenorocire că mai pretutindenea, mai ales la sărbători, la nunți și botezuri, beau părinții, beau învățătorii, beau chiar și copiii. De-aceea cere să se arate cu stăruință relele băuturii, că doar s'ar face o schimbare.

Profesorul *Hercod* (Lausanne, Svițera) zice clar: trebuie legi de apărare a copiilor împotriva părinților bețivi, ca în Anglia, unde copiii n'au voie a intra în cărciumă nici cu părinții. Legea merge acolo și mai departe, căci sub pedeapsă, oprește pe părinți de a da beuturi spirtoase copiilor înainte de cinci-spre-zece ani. Asemenea în Svițera e oprit ca bășii și fetele să intre în slujbă la cărciume înainte de opt-spre-zece ani. Mai bine e în America, unde slujba la crășme e oprită până la 21 de ani.

Americana *Cora F. Stoddard* spune, că în Statele-Unite este în toate școlile învățământul antialcoolic pentru folosul sănătății, căci paza de spirit nu numai că apără sănătatea, dar dă și puțința omului de a munci și de a se folosi de toată puterea minții lui. Bărbatul, care nu-și strică sănătatea cu beutura, face mai mult pentru copiii săi, trăește mai mult și se folosește de cunoștințele căpătate, plățind astfel îngrijirea ce societatea i-a dat. Trebuie deprins tineretul a se feri de ori ce li micșorează puțința de a se întări și a lucra din toate puterile. Beuturile înrăutătesc caracterul și-i fac pe tineri sfădăuși, băutura nu unește sufletele, ci le depărtează, dând loc la certe, bătaii și chiar omoruri. Cel care nu bea, lucrează îndoit pentru dănsul, pentru țară și urmași.

Inrăurirea vorbirei acestei doamne a fost atât de mare, că s'a făcut pe dată o societate internațională a dascălilor pentru împrăștierea învățurii antialcoolice în școli.

În urmă s'a vorbit mult despre silințele ce trebuie să-și dea fiecare pentru propovăduirea împotriva beuturilor în toate părțile societății, dar mai ales în școli și universități, pentru a căpăta ajutorul statului la răspândirea acestor idei, cari au în vedere binele cel mai mare al popoarelor, căci le apără de o cădere și pierdere neîndoioasă.

(„Albina.“)

Sofia Nădejde.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 9 Septembrie. Ziarul „Esti Ujság“ publică un articol violent, în care atacă pe Maj. Sa fiind că s'a dus la serbările din Tirol și n'a venit la deschiderea congresului medical din Budapesta.

Viena, 9 Sept. Maj. Sa Francisc Iosif a sosit dimineața la *Gross-Meseritz*, iar Impăratul Wilhelm după prânz la orele 2. În spre seară a avut loc întâlnirea suveranilor. La câmpul manevrelor vor pleca împreună.

Constanța, 9 Sept. Despre marea nenorocire anunțată ieri se dau amănunte noi. Șopronul sub care dormeau soldații era mai înainte pentru cai bolnăvi. Pe urmă a fost deschis, lăsându-se numai acoperământul, sub care erau așezate corturile soldaților. Sub corturi se adăposteau peste 400 de soldați. Vântul a luat acoperământul pe sus și la dus la o depărțare de mai bine de 5 metri. Se înțelege că dacă acoperământul cădea peste soldați am fi avut nefericirea să semnalăm o mare nenorocire. Totuși n'a fost decât un mort și 16 răniți, iar nu cum se șvonise la început.

Craiova, 8 Septembrie. Teatrul de aici avea în pregătire o piesă cu titlul: „Detronarea Sultanului Abdul-Hamid“. Aceasta piesă a fost aprobată și de direcțiunea teatrului național din București. Intervenind însă legatia turcească, prefectul județului Mehedinț a oprit reprezentația prin un ordin al său.

New-York, 9 Sept. Agenția Reuter a primit o depeșă dela *Peary*, în care acesta face atent agenția, ca să nu dea crezământ spuselor lui *Cook*. El *Peary* cică ar fi vorbit cu doi eschimoși, cari pot să dea dovadă, că *dr. Cook* nu a făcut o cale mai lungă spre nord. Alții pot să spună că *dr. Cook* s'a întors foarte de grabă înapoi din cale.

New-York, 9 Septembrie. *Cook* a vândut pentru suma de un jumătate milion unei firme de librării dreptul său de autor asupra cărții, în care va descrie descoperirea Polului Nord. Până la aparițiunea cărții, *Cook* se va abține de a mai comunica în dreapta și în stânga detalii despre explorările sale.

New-York, 9 Sept. La Chicago s'a făcut arestarea mai multor anarhiști, bănuți de a plănui un atentat în contra presidentului *Taft*.

New-York, 8 Sept. Încă nu se știe pozitiv câți tovarăși de drum a avut *Peary*, însă cel puțin trei inși de sigur au fost cu el.

New-York, 8 Sept. *Peary* acuma petrece pe iuzula Labrador, și lucrează la memorii de călătorie. Aci a primit o invitare dela societatea geografică din Londra, ca să meargă și să țină o conferință despre descoperirea senzațională.

Cleveland, 8 Sept. În casina maghiară de aci s'a întâmplat o mare nenorocire. Când o ceată de diletanți făcea tocmai probă generală, s'a produs o explozie de gaz, păreții s'au ruinat și vre-o 12 persoane au fost îngropate sub ruine.

LIBRARIA EDITOARE H. ZEIDNER BRAȘOV (BRASSÓ).

Fondată 1867.

Cele mai bune și ieftine cărți pentru școlile populare

Fondată 1867.

cari sunt răspândite în mai multe ediții și cu cari s'au obținut în tot locul cele mai bune rezultate în învățământ sunt următoarele:

Abecdarul ilustrat I-a carte a copiilor, de St. C. Alexandru, legat C —24

Abecdar nou ilustrat pentru școlile primare de ambele sexe, de D. Dogariu. Partea I., legată —30 fil. Partea II. legată cor. —36 fil.

Carte de cetire ilustrată pentru școal. primare de G. Zaharia. Part. I. leg. —36 fil., II. leg. —40

Cartea copiilor ilustrată de St. C. Alexandru pentru cl. 2 primară, leg. —70 fil., broș. —50

Carte de cetire pentru anii din urmă ale școlilor populare și de repetițiune de D. Dogariu și N. Pilția, broșată cor. I.—, legată cor. 1.30

Abecdar maghiar întâia carte pentru deprinderea limbii maghiare în școal. pop., de Fr. Koos și V. Goldiș. Ed. V., legată cor. —40

A doua carte pentru deprinderea limbii maghiare de Fr. Koos și V. Goldiș. Ediția II. legată cor. —40

Manual de limba germană pentru școal. populare, de I. Dorca, legat cor. —60

Aritmetica de E. F. Lurtz pentru școal. populare, traduse de un învățator. Partea I. Numeri 1-100, broșat cor. —40

Partea II. Numeri dela 1-1000, ediț. 2. br. —70

Partea III. Frațiunile comune și decimale practica italiană, etc., leg. cor. I.—, broș. cor. —80

Partea IV. Raporturi, proporțiuni, regulile de 3 simplă și compusă etc. etc., legată cor. 1.60 broșată cor. 1.20

Aritmetica de D. Dogariu, cu numerii întregi, ediția 2-a, broșată cor. —50

Aritmetica pentru anii din urmă ai școlii primare, de I. Dariu, broșată cor. —70

Geografia Ungariei de Dr. Nic. Pop și Vasile Goldiș. Elementele din geografia generală pentru școlile populare. Ed. IX. cu harta Ungariei colorată, broș. cor. —50, cu harta neagră, broș. —40

Istoria Ungariei și elemente din istoria generală pentru școlile populare, de Dr. Nic. Pop și N. Pilția. Ediția X., cu ilustrații, broș. —30

Istoria Ungariei în legătură cu istoria universală, pt. școal. pop. de S. Moldovan, broș. —30

Elemente din constituția patriei sau drepturile și datorițele cetățenești pentru școal. pop. de Vasile Goldiș. Ediția II., legată —50

Fizică pentru școal. populare cu multe ilustrațiuni, de D. Făgărășianu, broșată —60

Elemente de fizică pentru școlile populare, de I. Dariu. Ediția V., legată —60

Economia câmpului și grădinaritul de G. Mojan, broșată cor. —30 fil., legată —40

Elemente de muzica vocală pentru școlile populare, de N. Stoicovici, broșată cor. —30

Colecțiune de cântece și cântări bisericești pe note, pentru școlile populare de N. Stoicovici, Partea I., broșată cor. —30

Cărți auxiliare p. școlile primare.

Conductor la aplicarea noului Abecdar, ilustrat, de D. Dogariu. broșat cor. —24

Dicționar portativ român-german-maghiar, de H. Schlandt, broșat cor. —20

— Ediția întreagă: român-german-maghiar, german-maghiar-român, maghiar-german-român, broșat cor. —60 fil., în pânză legat cor. —80

Lira școlii sau colecțiune de cântece pentru tinerimea școlară, de un prieten al copiilor, broș. cor. —40

Micul cântăreț în biserică sau răspunsurile dela Sfta Liturgie, de I. Dariu. Ediț. II. broș. —10

Micul rugătoriu în școală și acasă de I. Dariu, broș. cor. —10

Cântece de irozi la Nașterea Domnului împreunate cu câteva cântări naționale, broș. —12

Epistole a Domnului Isus Christos ce a trimis-o Dumnezeu din cer, broș. —12 fil., leg. —20

Visul Născătoarei de Dumnezeu împreună cu rugăciuni pentru tot creștinul. broș. 12 fil., leg. —20

Sonorul sau frumos răsunațoarele plânso-cânturi la Mormântul Domnului, de G. Ucenescu. Ediția IV., broș. —24

Versurile Nașterii Domnului nostru Isus Christos. Ediția IV., broșată —12

Caiete de desen

pentru școlile primare și civile.

Caiet de desen pentru școlile populare și civile de A. Lukács. Caietul I cu 50 de modele. Caietul II cu 40 de modele. Caietul III cu 25 de modele, a caietul cor. —16

Caiet de desen pt. școal. de fete. Ediț. II. —24

Modele pentru caligrafia română în școlile primare după sistemul profesorului gimn. A. Lukács și de I. Dariu, —20

Caiet de exerciții caligrafice cu diagonale, Nr. 1 și 2, a —06

Modele pentru caligr. maghiară și germ. —24

Caiete de probă stau la dispoziție.

Manuale pentru școlile medii, (gimnaziale, reale și școlile civile de fete).

Gramatica limbii române pentru clasa I și II gimn. etc., de N. Bogdan, broș. cor. 2.30, l. 2.60

Curs sistem. de gramatica limbii române întocmit pentru școal. secundare, după cele mai nouă recepțiune ale instrucțiunii de N. Pilția, revizuit de Nic. Sulică, prof. gimn. Ediția IV. volumul I. (Etimologia), broșat cor. 1.—

Curs de limba maghiară pentru școal. gimn. etc., prelucrată după Toepfler de P. Budiu, prof. gimn., broșat cor. 1.20, leg în pânză c. 1.80

Manual de limba maghiară pentru cl. I gimn. etc., de N. Bogdan, Ed. II, broș. 1.20, pentru cl. II. broș. cor. I.—, pentru cl. III. broșat cor. 1.20, pentru clasa IV. broș. cor. 1.40

Gramatica elementară a limbii germane cu deprinderi de tradus germane și române vîrte printru regulile și cu vocabulele de I. Maxim, prelucrată de N. Pilția, broșat cor. 1.30

Sintaxa limbii germane întocmită pentru cl. super. ale școl. medii de N. Pilția, broș. 1.—

Gramatica latină pentru cl. I și II. gimn. prelucrată după sistemul lui H. Perthes de P. Budiu Iosif și A. Barseanu, broș. cor. —50

Carte de cetire latină pentru cl. I. gimn. de P. Budiu, Iosif și A. Barseanu, cu vocabular, broșat cor. 1.20, pentru cl. II. gimn. cu vocabular, broșat cor. 1.60

Explicări la cărțile de limba latină pentru cl. I. și II. gimn. de P. Budiu, Iosif și A. Barseanu, broșat cor. —50

Sintaxa limbii latine pentru cl. III și IV gim. de V. Goldiș, prof. în pens., broș. cor. 1.60

Curs complet de limba franceză de A. Vlaicu metoda I. Fetter. Partea I și II, broș. c. 1.60 partea III, cor. 1.60, partea IV. cor. 2.—

Grammaire française de A. Vlaicu, broș. —60

Geografie pentru școlile medii, după D. Laky, de prof. D. Făgărășianu și S. Moldovan. Tom. I. Regatul Ungariei, ed. 2-a ilustr. leg. cor. 2.—

Geografia pentru școal. medii, după D. Laky, de D. Făgărășianu și A. Barseanu. Tomul II. Europa fără de reg. Mării-Mediter. broș. c. 1.— Tom. III. Asia, Africa, Australia și America, 2.—

Curs elementar de botanică și zoologie pentru clasele inferioare etc. de G. Uhelariu, partea II broșat cor. 2.—

Istoria universală pentru școlile sec. de V. Goldiș. Volum. I. Evul vechiu, broș. cor. 1.50

Aritmetica de F. E. Lurtz. Partea III. fracțiunile comune și decimale, practica italiană, regula de trei simplă și compusă etc., broș. cor. —80

Partea IV. Raporturi, proporțiuni, calculul societății și câteva alegațiuni, Terminul mediu, interesele compuse, calcularea facturilor, discontului, a hârtiilor de stat, a acțiunilor. Purtarea și inducerea contului curent, contabilitatea industrială etc., broșată cor. 1.20, legată în pânză cor. 1.60

Cărți auxiliare și diverse.

Carte de cetire pentru clasa I. și II. gimn. și reală, seminare, pedagogice și școal. super. de fete, de Ioan Popa revid, de Dr. Const. Lacea, ediț. V., legat în pânză cor. 2.—

Dicționar german-român pentru școală și conversațiune de Th. Alexi, 5 ediție, broș. cor. 3.60

— român-german 2 ediț. prelucrată și completată. S'a aplicat în parte ortografia Academiei Române dela 1904, exclusiv cea mai nouă ortografie germană, broșat cor. 4.50

Amândouă părțile legată într'un volum elegant în piele cor. 10.—

Caractere morale exemple și setințe de Ioan Popa, profesor, broșată cor. 2.—

Încercări în literatură de I. A. Lăpădat, br. —50

Despre metrii, în posibile lirice a lui Horațiu de I. Lengeru, cor. —20

Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile de dare de W. Niemandz, broș. cor. —60

Bucătăreasa națională carte de bucate cu 1465 de rețete, de J. C. Hințescu, broș. cor. 1.60

Păvăniile mult cercatei Griselde istorioară morală prea interesantă, de Hințescu, broș. c. —12

Mănușchi de flori, colecție de poezii și cântece vechi de Nic. Oancea, broșată cor. —20

Deposit general al tuturor cântecelor

pentru solo și coruri, compoziții de pian, (la olaltă circa 105 piese) a renumitului compozist și director de cântări

GEORGE DIMA, Brașov.

Cataloge, care vor apărea în curând, se trimit franco în tot locul.

Cele mai multe cărți de școală sunt aprobate de Înalțul Minister sau de Preavenerabilele Consistoare.

Invățători, librari și vînzători primesc rabat.

Toate cărțile, opuri muzicale și revizite de școală etc. se pot procura [dela] LIBRARIA H. ZEIDNER, Brassó (Brașov).

Cataloge se trimit franco în tot locul.

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni.

Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș, Panteu, expozitură în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în 4000 acțiuni K. 400.000

„ Fonduri de rezervă „ 250.000

„ Fonduri culturale și de binefacere „ 15.000

„ Depuneri spre fructificare circa „ 1.500.000

Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4 1/2 % și cu 5 %, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escomtează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipototecară cu 7 % și 8 %; Acoardă împrumuturi ipototecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7 %.

Acoardă împrumuturi de Contocurent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6 % și 7 %;

„Economul“ ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de acelea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălcia, Tic, Berind.

„Economiul“ mijlocește cele mai ieftine asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte:

Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Ștefan Havași, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

„SĂLĂGIANA“

instituit de credit și economii, soc. pe acții JIBOU.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de practicant dotat cu salar lunar de K 80.— se escrie concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și trimite actele la adresa „Sălăgiana“, instituit de credit Zsibó, până inclusive în 24 Sept. 1909

Se cere absolvarea unei școle comerciale cu matura, și cunoașterea limbii maghiare și eventual și germane.

Postul e a se ocupa cu 1 Octombvre 1909.

Cei cu praxă de bancă și cunoscători ai limbii germane vor fi preferiți.

Jibou, în 8 Septembrie 1909.

Directiunea.

Concurs.

„TĂRNĂVEANA“ instituit de credit și economii, societate pe acții în Sighișoara (Segesvár), escrie concurs pentru ocuparea unui post de practicant

dotat cu salar lunar de cor. 70.—.

Dela reflectanți să recere documentarea absolvărei vreunei școle comerciale superioare prin atestat de maturitate. Ceice posed pe lângă limba română și cea germană vor fi preferiți.

Postul e de ocupat în 15 Octombvre st. n. a. c., iar rugările sunt a se înainta la direcțiune cel mult la 1 Octombvre.

(2-2) Directiunea.

Concurs.

Un harnic candidat de notar află aplicare în cancelaria notarului Traian Radu, din Feneș p. u Zalatna. Condițiunile foarte favorabile. Reflectanților li-se vor comunica în scris. Postul se poate ocupa imediat.

(703,6-3.)

Vânători români!

Cețiți! **Cețiți!**

Cumpăr cu prețuri bune tot-felul de animale sălbatiche vii, precum și piei în bună stare, de pildă: Urși, Lupi, Râși, Zderi, Vidre, Vulpi, Viézuri etc. etc. Coarne de capre negre, capre roșii, capete de vieri sălbatici cu colți. Tot-felul de Vulturii sau alte pasări răpitoare în stare vie sau împușcate.

Arme vechi, de cari s'au servit moșii și strămoșii noștri la vânătoare, precum și alte unelte de cari s'au servit pentru același scop.

In fine: Coarne de cerb sau alt-fel de oase mari, cari se găsesc adesea, la săpături prin peșteri, pe maluri de gârle, sau surpări de maluri.

Adresa:

Petru Popovici,
Strada P. undului 31.

Gustav A. Zeidner,
fabrică de flanele, tort și vâpsitorie în Dörste (I. Brașov), vinde torturi pentru DIMII și primește ori-ce pentru vâpsit cu preț moderat. (712,2-3.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 September n. 1909

Renta ung. de aur 4 % 113 45

Renta de oroune ung. 4 % 92 40

Impr. câ. ter. ung. în aur 3 1/2 % 82 30

Impr. câil. fer. ung. în argint 4 % 92 50

Bonuri rurale croate-slavone 94 —

Impr. ung. cu premii 212.50

Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin 146.75

Renta de hârtie austr. 4 1/10 95 70

Renta de argint austr. 4 1/10 95 65

Renta de aur austr. 4 % 117 20

Renta de corone austr. 4 % 95 65

Bonuri rurale ungare 3 1/2 % 85.—

Los. urf. din 1860 193.—

Acții de-ale Băncii ung. de credit 1755.—

Acții de-ale Băncii austr. de credit 764 —

Acții de-ale Băncii austro-ung. 680 —

Napoleondorf. 19.07

Mărci imperiale germane 117.40

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din Bistrița, plața cailor Nr. 9, cu următoarele prețuri:

o mie de { în magazin . . . 28 C.
cărămizi { în wagon la gara din Bistrița . . . 34 C.

o mii de { în magazin . . . 15 C.
țigle (șirepuri) { în wagon la gara d n Bistrița . . . 16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepuri) sunt de calitate superioară, lucrate și arse foarte bine, din vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statoresc altcum condițiile de livrare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

în Bistrița (Beszterceze).

(708,4-20.)

Institut indigen. **Banca de asigurare**
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază in cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484,278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113-12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I, curtea I, și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și de-a subagenții din toate comunele mai mari.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprînd rugăciuni de dimineața și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acăsta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acăsta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

	C. b.		Cor. b.
Legătură traicică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	— 0	Imit. de fildes cu catifea și închițetore	2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.00	" " " cu catifea și podoabă mai mare	3.10
" " " cu închițetore	1.80		
" " " cu cadriu argintat și închițetore	2.10	Vîndătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.	

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ înlocuite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprînd asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte e rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
 vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședămîntul său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rînd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot inchide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vînet, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți in străinătate.

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

92-*

IOAN SÊRBU

lăcătuș artistic și instalator,
 Brașov, Strada Cismarilor 8.

Am onearea a aduce la cunoștința Onor. public din Brașov și jur, că mi-am deschis un atelier de

LĂCĂTUȘERIE ARTISTICĂ

Iau in întreprindere: conducte de apă, odăi de scaldă, canalizări și mașine de bucătărie etc. etc.

Primesc ori-ce fel de lucruri și reparaturi ce aparțin acestei branșe.

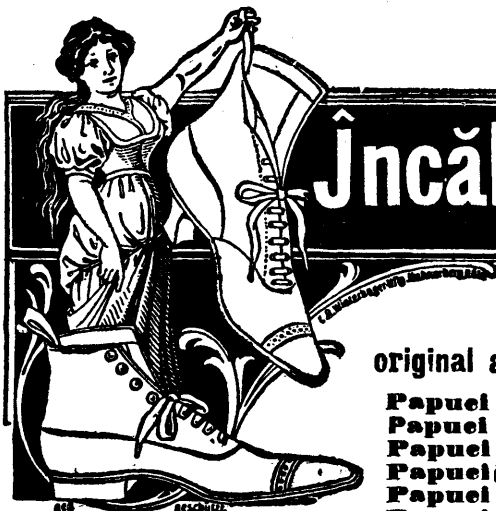
Rog Onor. public a avea toată încrederea in mine avînd mai mulți ani praxă in București și Viena.

Totodată fac cunoscut, că in atelierul meu se primesc imediat 3 băleți ca ucenici, cari vreau să se aplice la lăcătușerie.

Apelînd la sprijinul Onor. public, semnez cu stimă

(703,3-6.)

IOAN SÊRBU.

Încălțăminte de tal felne

GHETE

original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu șinoare.
Papuci albi	Cisme Halina.	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vînat.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică	Cisme de călărit.	Ghete de voiaju.
Papuci călduroși	Gamase.	Pantofi de casă
Papuci de postav.	Galoși.	

pentru Dame, Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.

Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strada Vămii nr. 36, (vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania).

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
 IN AUR, ARGINT ȘI COLORI

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
 LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
 DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
 DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
 pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
 Circulare, Scrisori.

Coverte, in toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
 INDUSTRIALE, de HOTELURI
 și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc in biuroul tipografiei, Brașov Tîrgul Inului Nr. 30, in etajul, înderept in curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

V. Brașov